

De organisatie

Elke gemeente heeft een gemeenteraad (verder: de raad), een burgemeester en een college van burgemeester en wethouders (verder: het college). Het college wordt ook wel het dagelijks bestuur van de gemeente genoemd. Een belangrijke taak van de raad is om het college te controleren. Het college moet op zijn beurt verantwoording afleggen aan de raad. Een wethouder kan geen lid van de gemeenteraad zijn.

De Raad – gekozen volksvertegenwoordigers

De raad wordt rechtstreeks door de inwoners van de gemeente gekozen. Dat gebeurt om de vier jaar bij de gemeenteraadsverkiezingen. De volgende raadsverkiezingen vinden plaats in 2026. Het aantal raadsleden is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. De kleinste gemeenten hebben 9 raadsleden, de grootste 45. De gemeente Kerkrade heeft 29 raadsleden, verdeeld over 9 partijen.

Bij de verkiezingen in maart 2022 heeft de OPK twee zetels weten te verkrijgen. In de coalitieonderhandelingen hebben we een plek in de coalitie kunnen bewerkstelligen en levert onze partij ook een wethouder, de heer Jo Paas.

De raad beslist bij meerderheid van stemmen. De leden van de raad zijn meestal lid van een politieke partij. Dat kan een plaatselijke afdeling van een landelijke partij zijn, maar ook een lokale partij of groepering. De leden van één partij in een gemeenteraad vormen tezamen een fractie met als belangrijkste woordvoerder de fractievoorzitter. De burgemeester is de voorzitter van de raad. Als voorzitter van de raad heeft de burgemeester geen stemrecht. Wel kan de burgemeester in de vergadering van de raad aan de discussie deelnemen. De raad wordt in zijn werkzaamheden bijgestaan door een griffie.

Taken van de gemeenteraad

Taak 1 | De bevolking van Kerkrade vertegenwoordigen

De raad is volgens de Grondwet het hoogste bestuursorgaan van de gemeente en vertegenwoordigt alle inwoners van de gemeente Kerkrade. Raadsleden treden op namens de inwoners.

Taak 2 | De hoofdlijnen bepalen van het beleid van de gemeente

De raad gaat over de leef- en woonomgeving binnen de gemeente Kerkrade en stelt gemeentelijke regelingen - zogenaamde verordeningen - vast. Dat kan gaan over het sociaal domein, de verkeersveiligheid, ruimtelijke plannen of het cultuurbeleid. De subsidieverordening bijvoorbeeld is een gemeentelijke regeling waarin regels staan opgenomen over de toekenning van bepaalde subsidies.

De door de raad vastgestelde verordeningen worden door het college uitgevoerd. Daarnaast besluit de raad hoeveel geld waaraan wordt besteed (programmabegroting).

Taak 3 | Controleren of het college van burgemeester en wethouders het afgesproken beleid goed uitvoert

De raad stelt de grote lijnen van het beleid vast, dat wordt uitgevoerd door het college van burgemeester en wethouders (verder: het college). De raad controleert of het college het

afgesproken beleid goed uitvoert. Om dat goed te kunnen beoordelen, moet het college verantwoording afleggen aan de raad.

Om zijn taken goed uit te voeren kan de raad ook gebruik maken van een aantal instrumenten, namelijk:

- een amendement | een voorstel tot wijzigen van een raadsvoorstel
- een motie | een uitspraak/verzoek van de raad aan het college om iets te doen/te laten
- een initiatiefvoorstel | een raadslid legt zelf een eigen onderbouwd voorstel voor aan de raad
- een interpellatie | een raadslid kan het college schriftelijk aanspreken op een actuele kwestie of beleid
- recht op onderzoek | recht op ambtelijke bijstand

Werkwijze raad

De werkwijze van de raad is vastgelegd in het zogenaamde Reglement van orde.

De raad kan zijn eigen commissies instellen. Deze bereiden de besluitvorming in de raad voor en voeren overleg met het college. De burgemeester en de wethouders zijn geen lid van een raadscommissie, maar een raadscommissie kan de burgemeester en collegeleden wel vragen om bij een bepaald onderwerp aan het overleg deel te nemen. In Kerkrade zijn de verantwoordelijke collegeleden altijd aanwezig tijdens de commissievergaderingen, afhankelijk van de agendering.

Onze raad heeft drie commissies ingesteld:

1. Burgers & Samenleving (B&S);
2. Algemene zaken en middelen (AZM);
3. Grondgebied en Economische zaken (GEZ).

Elke commissie houdt zich bezig met meerdere beleidsterreinen. De commissie bespreekt de voorstellen van het college, voordat ze in de raad aan de orde komen. In de raadsvergadering worden de besluiten genomen.

De commissie- en raadsvergaderingen worden in principe één keer per maand gehouden. Deze zijn (doorgaans) openbaar. De agenda's worden ruim van tevoren bekend gemaakt.

De fractie van de Ouderenpartij Kerkrade (OPK)

De fractie van de OPK bestaat uit de raadsleden Anne Marie Fischer en Leon Schlenter, en de commissieleden Leon Souren (GEZ) en Jos Piefer (AZM). De fractievoorzitter (de belangrijkste woordvoerder) is Anne Marie.

Als fractie van de OPK overleggen we voorafgaand aan de commissievergaderingen. Tijdens deze vergaderingen worden de onderwerpen besproken die op de commissieagenda's staan. Meestal zijn de beslispunten op de agenda door het college aangeboden conceptbesluiten, inclusief de motivering van daarvan. Hierover wordt dan gediscussieerd.

De mate waarin er wordt gediscussieerd, is afhankelijk van het onderwerp zelf. Soms zijn we het vrij snel eens. Andere keren nemen we (nog) geen stelling in maar komt de fractie tot nadere vragen. De beantwoording van die vragen is dan van belang voor het uiteindelijk in te nemen standpunt.

Kortom: In deze fractievergaderingen bespreken we de standpunten die we als OPK zullen innemen tijdens de komende commissievergaderingen en formuleren wij de argumenten waarom wij een standpunt innemen of de in dat kader te stellen vragen.

Tijdens de commissievergaderingen wordt er over de voorliggende conceptbesluiten gediscussieerd en gedebatteerd. Er worden doorgaans onder andere vragen gesteld (door de commissieleden) en beantwoord (door het college). Ook na afloop van de commissievergadering zijn het nog steeds conceptbesluiten, die allemaal worden doorgeleid naar de eerstvolgende raadsvergadering, ter definitieve besluitvorming. In de commissie wordt wel besloten of een conceptbesluit als een besluitstuk (hamerstuk) of bespreekstuk naar de raad wordt doorgeleid. In het tweede geval zal het onderwerp ook in de raad nog een keer inhoudelijk worden behandeld.

Omdat tijdens de behandeling van conceptbesluiten in de commissievergaderingen regelmatig ook nieuwe en/of aanvullende informatie beschikbaar komt, zijn er in de fractie regelmatig nieuwe afstemmingsmomenten tussen de commissie- en de raadsvergadering.

Begroting en jaarrekening

De gemeente Kerkrade kent een financiële cyclus voor de vaststelling van onder meer de begroting en de jaarrekening.

Elk jaar presenteert het college een begroting, die vervolgens –al dan niet gewijzigd– door de raad wordt vastgesteld. De begroting wordt rond de zomerperiode gemaakt en uiterlijk half november door de raad vastgesteld.

De begroting bevat naast de financiële gegevens ook de beleidsspeerpunten voor de lopende jaren. In de begroting geeft het college aan wat het voor de stad wil bereiken, wat daarvoor moet gebeuren en hoeveel dit gaat kosten. In de vergadering waarin de begroting wordt vastgesteld spreken de in de raad vertegenwoordigde fracties hun algemene beschouwingen uit. Het debat over de begroting is daarmee voor de raad, en dus ook voor de OPK, een belangrijke gebeurtenis. In het voorjaar worden de hoofdlijnen besproken en in het najaar wordt de begroting vastgesteld. De begroting wordt door het college gedetailleerd ingevuld.

Na afloop van een begrotingsjaar moet het college aan de raad verantwoording afleggen over het gevoerde beleid. Dat doet het college in de jaarrekening en het jaarverslag. De raad moet deze stukken vervolgens goedkeuren.

Kirchroa, Vergadering OPK d.d. 12 September 2023

Leon Schlenter